

de 12 Mar. Gjennemsnittet vilde stige med henimod 300,000 Kr., tror jeg, paa de sidste 10 Mar. Selvsølgelig har jeg fra den anførte Bevilling til Marineministeriet draget alle de saakaldte mere civile Ting, altsaa Lods-, Fyr- og Vagervæsenet, Christiansø, Betaling for Undervisning i Kommunens Skoler, Pensionister, Søfortarkivet, det meteorologiske Institut og Navigationsvæsenet, Ting, som ere vogede fra en halv til en hel Million i det nævnte Tidsrum. Det er altsaa ca. 12 Millioner Kr. aarlig paa det ordinære Budget til Krigsvæsen for Hær og Flaade. Lægger man dertil det ekstraordinære Budget og Tilfølgbevillingerne, som gjennemsnitlig i samme Tidsrum kan antages at have udgjort mellem 1 og 1½ Million, eller omtrent 1½ Million, det er altsaa i det Hele til vort Krigsvæsen i de sidste tolv Mar aarlig 13—14 Millioner, eller, hvis man tager noget Hensyn til Pensionerne, gaa vi ikke for høit, naar vi sige noget over syv Kr. pr. Individ her i Landet. Jeg vil ikke udtale mig om, hvorvidt det er for Lidet, eller hvorvidt det er for Meget; men jeg tror ikke, at de Domme, der sælbes mod Rigsdagen med Hensyn til dens Stilling til vort Forsvar, ere vel begrundede. Jeg tror dels, at der igjennem dem er tillagt Forsvarsvæsenets Udvikling en altfor høi Betydning med Hensyn til Danmarks selvstændige Bestaaen, og dels er der, efter min Opfattelse, tillagt de andre Faktorer og Betydningen af vor Udvikling paa det aandelige og materielle Omraade altfor liden Værd. Jeg skal ikke negte, at mine Følelser sympatisere selvsølgelig stærkere med dem, der docere for Forsvarsvæsenets Udviklings Fremme, end med dem, der ønske det afdæmpet og lagt tilside; men jeg tror dog ikke, at det er uberettiget at minde Adresseskriverne om, at vi vide, hvad en Bevægelse i den Henseende konstitutionelt har at betyde i vort Land. De Mænd, der samle sig til Møder om disse Adresser, ere de samme, som have samlet sig om Høiremændene paa Valgdagene. Det er — jeg siger det som en Ære for dem — Torbenstholds Soldater i en anden Gade. Vi, som bevæge os omkring paa Landet, kjende alle de ledende Mænd for disse Bevægelser; vi kjende dem ogsaa som ledende Mænd paa andre Punkter af vort politiske Liv. Jeg underkjenner ikke Betydningen af disse Bevægelser; men jeg siger kun, at de ærede Medlemmer, som besatte sig hermed, misforstaa selvsølgelig Sagen og undervurderer vort Kjenndskab til de virkelige Forhold omkring i Befolkningen, naar de mene, at vi skulde forbauses over at se de samme Mænd i de to Gader, maasse med noget forandret Ansigt. Jeg vil ikke saare patriotiske Følelser, som jeg sympatiserer med, selv om de fremsættes i et skundom haanende Sprog mod Landets Repræsentation; men jeg siger kun: Her er Folkets Adresser i Rigsdagsmedlemmerne, og er det ikke længer et Udtryk for Folkets Stemning og Villie til Ud-

viklingens Fremme, saa maa man staa andre Adresser. Det er den sundeste Maade, efter min Mening, at adressere paa. Det skulde alligevel glæde mig, om vi kunde se de varme, patriotiske Følelser i passende Maal paastjønne. Jeg har kun villet nævne disse Tal, fordi jeg ikke tror, at man har det rigtige Kjenndskab til de Forhold omkring i Landets forskjellige Egne, hvor man taler høit om dette Spørgsmaal, mangen Gang paa en Maade, som haardt maa saare Folkerepresentationens og de enkelte Medlemmers patriotiske Følelser. — Jeg takker for den Laalmodighed, hvormed man har hørt mig gjennemgaa disse enkelte Spørgsmaal, dog, som jeg haaber, i deres større Almindelighed. — Med Hensyn til Finantsloven ser jeg forsaavidt Forhandlingerne indse med godt Haab om, at der ikke skal være for mange Knuder at overkomme. Hvordan det vil gaa med de andre store og vigtige Spørgsmaal, har jeg ingen Mening om. Jeg siger kun, at, selv om det positive Udsyde, i Form af vedtagne Love ikke bliver saa stort, som det ønskes, fra alle Sider, saa er der dog Meget vundet for det politiske Arbejde, naar vi med Hensyn til de ikke færdige Love kunne komme til at vise, hvor nær vi staa hinanden, eller hvor langt vi ere fra hinanden.

Conseilspræsidenten (Estrup): Det er kun for en forholdsvis ubetydelig Bemærkning, jeg tager Ordet. Spørgsmaalet om Gjennemførelse af en ny Matrifulering af Landet har spillet en vis Rolle i disse Forhandlinger. Der ere ikke saa ærede Medlemmer, som have udtalt sig for denne nye Matrifulering; det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Berg), talte rigtignok derimod. Da jeg forrige Gang, for et Par Dage siden, havde Ordet, bemærkede jeg, at en saadan ny Matrifulering vilde koste Meget i Tid og Meget i Penge, og jeg ansaa det for muligt, at jeg vilde kunne meddele Rigsdagen nogle Tal til Vejledning, Tal, der kunde antyde, hvad en ny Matrifulering kunde antages at maatte koste. Det, jeg dengang havde for Die, var selvsølgelig Matrifuleringen af de fra Slesvig indforporede Distrikter. Denne Matrifulering medtog omtrent to Mars Arbejde, hvor ubetydelig den end var, og kostede, efter hvad Statsrevisionen har opgivet i 1867—68, mellem 40 og 41,000 Rbd. Derfor man vil antage, at en Dmmatrifulering af Landets ca. 380,000 Ddr. Hartkorn Alger og Eng vilde koste forholdsvis efter Hartkornet det Samme, som ved disse Distrikter — og jeg skyder ind i en Parenthes, at jeg aldeles ikke har taget noget Hensyn til Stovhartkornet, thi der fandt, som bekendt, ikke nogen Dmmatrifulering Sted; men kun til Alger og Eng —, vilde man komme til det ikke ringe Tal, at en Dmmatrifulering af Landet vilde koste nu 6,786,000 Kr. Jeg tror altsaa, at min Bemærkning forleden om, at det vilde blive en kostbar Historie, er stadfæstet herved. Forar